

Võru maakonnas, Setomaa vallas, Lüübnitsa külas, järgmistel riigimetsa kvartalitel kavandatud trassiraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine:

RP223 eraldisel 901 (katastritunnus 46501:001:0180)

RP223 eraldisel 902 (katastritunnus 46501:001:0180)

RP225 eraldisel 901 (katastritunnus 46501:001:0181)

RP225 eraldisel 902 (katastritunnus 46501:001:0181)

RP222 eraldisel 901 (katastritunnus 46503:001:0141)

RP222 eraldisel 902 (katastritunnus 46503:001:0141)

RP221 eraldisel 901 (katastritunnus 46503:001:0142)

RP222 eraldisel 902 (katastritunnus 46503:001:0142)

1. OTSUSTUS

Lähtudes Riigimetsa Majandamise Keskuse (edaspidi *RMK*) volitatud esindaja Tanel Täheste 16.05.2024 esitatud metsateatisest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Jätta algatamata järgmiste riigimetsa kvartalitel kavandatud trassiraie keskkonnamõju hindamine (KMH).

RP223 eraldisel 901

RP223 eraldisel 902

RP225 eraldisel 901

RP225 eraldisel 902

RP222 eraldisel 901

RP222 eraldisel 902

RP221 eraldisel 901

RP222 eraldisel 902

1.2. Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. RMK volitatud esindaja Tanel Täheste esitas 16.05.2024 Keskkonnaametile metsateatiseid, millega teatas kavandatavatest trassiraietest eelpool nimetatud eraldistel. Metsateatiseid on

kantud metsaressursi arvestuse riiklikusse registrisse nr-te 50001011470, 50001011472, 50001011466, 50001011473, 50001011467, 50001011469, 50001011468 ja 50001011471 all.

Kavandatud raiealad asuvad Lüübnitsa loodusalal ning Lüübnitsa hoiualal.

2.2. Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhinnangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhinnang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast (otsus on tehtud 15 tööpäeva jooksul arvates KeHJS § 6¹ lõikes 1 nimetatud teabe saamisest).

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Eelpool nimetatud eraldistel kavandatakse trassiraie kokku 1,75 ha suurusel alal raiemahuga 175 tm.

Trassiraie on kuni nelja meetri laiuselt kvartali- või piirisihi sisseraie või olemasoleva sihi või teeserva, kraavikalda ja kraaviserva puhastamine puudest, mille keskmine rinnasdiameeter ületab kaheksat sentimeetrit. Raie eesmärgiks on Võõpsu-Audjassaare tee hooldamine.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Nimetatud eraldised asuvad Võru maakonnas, Setomaa vallas. Kavandatud raied jäävad alale, kus kehtib 2022. aastal kehtestatud Setomaa valla üldplaneering, millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Raie eesmärk on tee ja tee toimimiseks vajalike rajatiste korrashoid, et need vastaksid nõuetele ning tagatud oleksid tingimused ohutuks liiklemiseks. Kavandatud raiete käigus taastumatuid

loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja¹ §-s 19 sätestatuga.

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietööl on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Nimetatud kvartalite sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub hajaasustus piirkonnas.

Raiega maakasutust ei muudeta.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raialal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Eelpool nimetatud eraldised asuvad erinevates kasvukohatüüpides, kus kasvab erinevas vanuses puittaimestik.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raie otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raie läbi viiakse.

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

Trassiraiega piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse tee kaitsevööndis, raied ei paikne veekogude rannal või kaldalalal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Kavandatud trassiraied asuvad Lüübnitsa loodusala ja Lüübnitsa hoiualal. Lüübnitsa hoiuala kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 14.07.2005 määrusega nr 183 "Hoiualade kaitse alla võtmine Põlva maakonnas". Hoiuala kaitsekord ja tingimused metsa majandamisele on sätestatud looduskaitseaduse § 32-ga.

Lüübnitsa loodusala kaitse-eesmärgiks olevatest elupaigatüüpidest asuvad eelpool nimetatud eraldiste raialal ja 30 m mõjualas² elupaigatüübid liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (6270), lamminiidud(6450), liigirikkad madalsood (7230), soostuvad ja soo lehtmetsad (9080).

Kvartali RP225 eraldisel 901 kavandatud trassiraie mõjualas asub Lüübnitsa loodusala ja Lüübnitsa hoiuala kaitse-eesmärgiks olev III kategooria kaitsealune liik läikiv kuldsirbik.

Kvartali RP223 eraldisel 902, RP 222 eraldisel 901 ja RP223 eraldisel 901 kavandatud trassiraie mõjualas asub II kategooria kaitsealune liigi Russowi sõrmkäpa ning III kategooria kaitsealuste liikide balti sõrmkäpa ja vööthuul sõrmkäpa kasvukohad.

Kvartalite RP221 eraldisel 901, RP222 eraldisel 902 ja 901 ning RP221 eraldisel 901 kavandatud trassiraie alal ja mõjualas asub II kategooria kaitsealuse liigi hüübi elupaik.

Kultuuriväärtusi raialal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raie töödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöörduvus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate lageraiete keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raie mõju keskkonnaelementidele:

Vesi- raialal ei asu veekogusid, seega veekogusid ei mõjutata. Langi ulatuses mõju veerežiimile ei ole oluline.

Välisõhk ja kliima- kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus- kavandatud raied ei mõjuta oluliselt maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

² Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine“

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele- raiealal ei ole neid elemente ja kavandatud raie neid ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raie on ühekordne lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega umbes üks kuu. Raie teostamise järgselt mõjud pöörduvad. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Raied on kavandatud Lüübnitsa loodusala mõjualas. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Lüübnitsa hoiuala ega Lüübnitsa loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõigel kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi³ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁴ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Trassiraied on kavandatud Võõpsu-Audjassaare tee ääres, teekaitsevööndis mis asub valdavalt Lüübnitsa looduslal. Raie eesmärk on tee ja tee toimimiseks vajalike rajatiste korrashoid, et need vastaksid nõuetele ning tagatud oleksid tingimused ohutuks liiklemiseks.

Trassiraiet tehakse kuni nelja meetri laiuselt teeservast, mille käigus puhastatakse teeserv puittaimestikust, et tagada liiklusohutus. Teehoolduse nõuete kohaselt peavad nähtavust piiravad rajatised, puud või põõsad või nende võrad olema tee muldkeha nõlvalt ja külgkraavidest kõrvaldatud. Trassiraie alal puhastatakse puittaimestikust juba olemasolevat teeserva. Sellest tulenevalt ei ole trassiraiel elupaigatüüpidele liigirikkad niidud lubjavaesel

³Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätted (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

⁴ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

mullal (6270), lamminiidud(6450), liigirikkad madalsood (7230), soostuvad ja soo lehtmetsad (9080) olulist mõju, kuna raie toimub kitsal ribal elupaikade servaalal ca 2 km pikkusel lõigul.

Kvartali RP225 eraldise 901 raie mõjualas asub Lüübnitsa loodusala kaitse-eesmärgiks oleva III kategooria kaitsealuse liigi läikiva kuldsirbiku kasvukoht. Läikiva kuldsirbiku kasvukohas raiet ei tehta, seega olulist mõju ei ole.

Kuna kavandatud raieala mõjualas ja raiealal ei asu lisaks eelpool käsitletule muid Lüübnitsa loodusala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe ega liikide elupaiku, siis kavandatud raietegevus Lüübnitsa loodusala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatavad trassiraied eelpool nimetatud eraldistel ei mõjuta ebasoodsalt Lüübnitsa loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

Nimetatud eraldised jäävad erinevatesse kasvukohatüüpidesse, kus raietöö on võimalik teostada külmunud pinnasega või kuiva pinnasega, kui pinnas seda võimaldab.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud keskkonnaministri määrusega „Metsa majandamise eeskiri“.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Trassiraie mõju Lüübnitsa looduskaitseala kaitse eesmärkidele, mis kattuvad Lüübnitsa loodusala kaitse eesmärkidega, on käsitletud p 3.3.1.2. Alal ei esine muid Lüübnitsa hoiuala kaitse-eesmärgiks olevaid väärtusi mida raied mõjutaks.

Kvartali RP223 eraldise 902, RP 222 eraldise 901 ja RP223 eraldise 901 mõjualas asub II kategooria kaitsealune liigi Russowi sõrmkäpa ning III kategooria kaitsealuste liikide balti sõrmkäpa ja vööthuul sõrmkäpa kasvukohad. Need liigid kasvavad valdavalt soodes ja niisketel niitudel. Liikidele peamiseks ohtudeks on võsastumine ja veerežiimi muutmine. Raiet taimede kasvukohtades ei tehta, seega olulist mõju ei ole.

Kvartalite RP221 eraldise 901, RP222 eraldise 902 ja 901 ning RP221 eraldise 901 raiealal ja mõjualas asub II kategooria kaitsealuse liigi hüübi elupaik. Hüüp eelistab elupaigana peamiselt märgalade roostikke ja veekogude lähedust. Trassiraie käigus raiutakse elupaiga servast puittaimestik. Kuna elupaik on suur (ca 470 ha), siis kavandatud raie ei mõjuta elupaiga seisundit ning seega olulist mõju ei ole.

3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raied on kooskõlas looduskaitse- ja metsaseadusega, seega olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Suuremate pinnasekahjustusteta on võimalik raietöid (sh. puidu kokkuvedu) teha külmunud pinnaselt või muul ajal, kui pinnas seda võimaldab.

Looduskaitse- ja metsaseaduse § 55-st tulenevalt on raiete tegemisel tingimuseks ajaline piirang teostada tööd väljaspool lindude pesitsusaega.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4. Eelhindangu järeldus

Kavandatud raietel eelpool nimetatud eraldistel pole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades projekti osana Looduskaitseaduse § 55 lg-st 6 tulenevaid tööde tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Lüübnitsa loodusalale, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhindangu koostaja:

Ain Pommer

metsahoiu vanemspetsialist

metsaosakond